

Ενότητα 4^η Τα πλεονεκτήματα της ειρήνης

Ἄρ' οὖν ἂν ἐξαρκέσειεν ἡμῖν,
εἰ τὴν πόλιν ἀσφαλῶς οἰκοῖμεν
καὶ τὰ περὶ τὸν βίον εὐπορώτεροι
γιγνοίμεθα
καὶ τὰ τε πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς ὁμονοοῖμεν
καὶ παρὰ τοῖς Ἑλλήσιν εὐδοκιμοῖμεν;

Ἐγὼ μὲν γὰρ ἡγοῦμαι τούτων
ὑπαρξάντων
τελέως τὴν πόλιν εὐδαιμονήσειν.
Ὁ μὲν τοίνυν πόλεμος ἀπάντων ἡμᾶς
τῶν εἰρημένων ἀποστέρηκεν
καὶ γὰρ πενεστέρους ἐποίησεν
καὶ πολλοὺς κινδύνους ὑπομένειν
ἠνάγκασεν
καὶ πρὸς τοὺς Ἑλληνας διαβέβληκεν
καὶ πάντας τρόπους τεταλαιπώρηκεν
ἡμᾶς.

Ἦν δὲ τὴν εἰρήνην ποιησώμεθα, [...]
μετὰ πολλῆς μὲν ἀσφαλείας τὴν πόλιν
οἰκήσομεν,
ἀπαλλαγέντες πολέμων καὶ κινδύνων
καὶ ταραχῆς, [...]
καθ' ἐκάστην δὲ τὴν ἡμέραν πρὸς
εὐπορίαν ἐπιδῶσομεν, [...]
ἀδεῶς γεωργοῦντες καὶ τὴν θάλατταν
πλέοντες
καὶ ταῖς ἄλλαις ἐργασίαις ἐπιχειροῦντες

αἱ νῦν διὰ τὸν πόλεμον ἐκλελοίπασιν.

Ὅψόμεθα δὲ τὴν πόλιν
διπλασίας μὲν ἢ νῦν τὰς προσόδους
λαμβάνουσαν,
μεστὴν δὲ γιγνομένην ἐμπόρων καὶ
ξένων καὶ μετοίκων,
ὧν νῦν ἐρήμη καθέστηκεν.
Τό δὲ μέγιστον·
συμμάχους ἔξομεν ἅπαντας
ἀνθρώπους,
οὐ βεβιασμένους, ἀλλὰ πεπεισμένους.

Ἄραγε, λοιπόν, θα ἦταν αρκετό σ' εμάς,
και να διοικούμε την πόλη με ασφάλεια
και στα σχετικά με τη ζωή να γινόμαστε
πιο πλούσιοι

και να έχουμε ομόνοια μεταξύ μας
και να χαίρουμε εκτίμησης μεταξύ των
Ελλήνων;
Γιατί εγώ βέβαια νομίζω ότι αν γίνουν
αυτά

η πόλη ολοκληρωτικά θα ευτυχήσει.
Ο πόλεμος λοιπόν, μας έχει στερήσει από
όλα αυτά που έχουν λεχθεί

και φτωχότερους μας έκανε
και μας ανάγκασε να ανεχόμαστε
πολλούς κινδύνους

και μας έχει συκοφαντήσει στους Έλληνες
και μας έχει ταλαιπωρήσει με κάθε
τρόπο.

Αν όμως συνάψουμε την ειρήνη, [...]
θα εξουσιάσουμε την πόλη με πολλή
ασφάλεια,

αφού απαλλαγούμε από πολέμους και
κινδύνους και διχόνοιες, [...]

και κάθε μέρα θα γινόμαστε πιο εύποροι,
[...]

χωρίς φόβο καλλιεργώντας τη γη και
πλέοντας τη θάλασσα

και ασχολούμενοι με τα άλλα
επαγγέλματα

τα οποία έχουν εκλείψει εξαιτίας του
πολέμου.

Και θα δούμε την πόλη

να αποκτά διπλάσια έσοδα απ' ό,τι τώρα

και να γεμίζει από εμπόρους και ξένους
και μετοίκους,

από τους οποίους τώρα έχει ερημωθεί.

Και το σημαντικότερο·

θα έχουμε συμμάχους όλους τους
ανθρώπους,

όχι εξαναγκασμένους, αλλά με τη θέλησή
τους (έχοντας πεισθεί).

Γραμματική

1. Να συμπληρώσετε τα κενά με το ζητούμενο τύπο:

α. Οὐ βουλομένων δέ τῶν Μηθυμναίων .....(απρμφ. ενεστ. του ρ. προχωρῶ), προσβαλῶν..... (γ' εν. πρόσωπο οριστ. ενεστ. του ρ. αἰρῶ) τήν πόλιν κατά κράτος.

β. Αὐτοί δ' ..... (γ' πληθ. πρόσωπο οριστ. παρατ. του ρ. ἐγκαλῶ) ἐμοί ὡς μάλλον μέλλοι μοι ὅπως τά σά καλῶς ἔχει ἢ ὅπως τά ἑαυτῶν.

γ. Τιμασίων δέ καί οἱ ἱπεῖς ἔχοντες τούς ἡγεμόνας καί προελαύνοντες ἐλάθανον αὐτούς ἐπί τῷ λόφῳ γενόμενοι ἐνθα..... (γ' πληθ. πρόσωπο οριστ. παρατ. του ρ. πολιορκοῦμαι) οἱ Ἕλληνες.

δ. Καί..... (γ' πληθ. πρόσωπο οριστ. ενεστ. του ρ. ἀφικνοῦμαι) πορευόμενοι εἰς Κερασοῦντα τριταῖοι.

ε. Ἦν οὖν..... (β' πληθ. πρόσωπο υποτ. ενεστ. του ρ. σωφρονῶ), τοῦτον τάναντία ποιήσατε ἢ τούς κύνας..... (γ' πληθ. πρόσωπο οριστ. ενεστ. του ρ. ποιῶ).

στ. Ὁ μὲν δὴ Ξενοφῶν πύτῳ θυσάμενος οἷς ἀνείλεν ὁ θεός ..... (γ' ενικό πρόσωπο οριστ. παρατ. του ρ. ἐκπλέω).

ζ. Καί φίλον νομίζοντας Λακεδαιμόνιοι ἔπεσθαι καί κατά γῆν καί κατά θάλατταν, ὅποι ἄν ..... (γ' πληθ. πρόσωπο υποτ. ενεστ. του ρ. ἡγοῦμαι).

2. Να συμπληρώσετε τον πίνακα και να γράψετε τα αντίστοιχα απαρέμφατα και μετοχές:

οριστική	υποτακτική	ευκτική	προστακτική
βοηθοῦμεν			
	καλῆτε		
			πολεμείτω
		πυνοῖεν	
μισεῖτε			
	ὠφελῆς		
		αἰτοίη	
ἡγεῖται			

3. Να γράψετε τον παρατατικό στα ακόλουθα ρήματα: ἀγανακτῶ, λαλῶ, ὠφελῶ, ἴκνοῦμαι, κρατοῦμαι, ἐπαινοῦμαι.

Απαντήσεις στις ερωτήσεις κατανόησης του σχολικού βιβλίου

1. Ποιες είναι, κατά τον Ισοκράτη, οι απαραίτητες προϋποθέσεις για την ευδαιμονία της Αθήνας;

Κατά τον Ισοκράτη, οι απαραίτητες προϋποθέσεις για την ευδαιμονία της Αθήνας είναι:

- Η ασφαλής διαβίωση στην πόλη και η εξασφάλισή της από τους εξωτερικούς κινδύνους
- Η αποφυγή ριψοκίνδυνων πράξεων
- Η απόκτηση οικονομικής ευημερίας
- Η ειρήνη μεταξύ των πολιτών
- Η καλλιέργεια της γης και η ενασχόληση με τη ναυτιλία
- Η σταθερή και αξιόπιστη διοίκηση
- Η εξασφάλιση καλής φήμης ανάμεσα στις άλλες ελληνικές πόλεις

2. Ποια είναι η ευεργετική επίδραση της ειρήνης και ποιες οι αρνητικές συνέπειες του πολέμου στην οικονομική ανάπτυξη και, γενικότερα, στην ευημερία μιας πόλης;

Στην πόλη θα υπάρχει μεγάλη ησυχία και ασφάλεια, θα απαλλαγούν οι Αθηναίοι από τους πολέμους και τους κινδύνους και θα ζουν αρμονικά. Θα αναπτύσσεται η οικονομία και θα ζουν καλά. Θα καλλιεργούν άφοβα τη χώρα. Θα ασχολούνται με όλες τις επιχειρήσεις αδιαφορώντας για τον πόλεμο. Όλα αυτά τα αγαθά οι Αθηναίοι τα στερήθηκαν εξαιτίας του Συμμαχικού πολέμου.

3. συμμάχους ἔξομεν ἅπαντας ἀνθρώπους, οὐ βεβιασμένους, ἀλλὰ πεπεισμένους: Πώς συμβάλλει η ελεύθερη βούληση στον σχηματισμό και στη λειτουργία μιας συμμαχίας, σύμφωνα με τον Ισοκράτη;

Μια συμμαχία είναι σταθερή όταν στηρίζεται στην πειθώ και τη φιλία. Οι συμμαχίες που δημιουργούνται επειδή οι άνθρωποι το αποφασίζουν και δεν εξαναγκάζονται να το κάνουν είναι αυτές που κρατάνε. Πολλές φορές βέβαια μέσα από τις συμμαχίες επιδιώκεται η προώθηση συμφερόντων. Αυτές οι συμμαχίες δημιουργούνται με εξαναγκασμό και δεν κρατάνε. Όποιοι αναγκάζονται να συνάψουν συμμαχίες εξαιτίας της δύναμης μιας πόλης είναι αβέβαιοι σύμμαχοι, διότι με την πρώτη ευκαιρία επαναστατούν και εγκαταλείπουν τη συμμαχία. Επομένως, αυτή η συμμαχία χαρακτηρίζεται από αστάθεια. Αντίθετα, όταν οι σύμμαχοι έχουν αποφασίσει ότι θα έχουν κοινή πορεία, τότε αυτή συμμαχία είναι σταθερή και αποτελεσματική.

4. Με βάση όσα γνωρίζετε από το μάθημα της Ιστορίας για τη συμπεριφορά των Αθηναίων προς τους συμμάχους τους, να κρίνετε τον ισχυρισμό του Ισοκράτη ότι όλοι οι Έλληνες θα θελήσουν να συμμαχήσουν με τους Αθηναίους, εάν αυτοί μεταβάλουν τη στάση τους προς αυτούς.

Το 477, όταν ιδρύθηκε η Α' Αθηναϊκή συμμαχία, κατέστη ολοφάνερη η κυριαρχία της Αθήνας στα άλλα μέλη, αφού τελικά ο συνασπισμός χρησιμοποιήθηκε για την εξυπηρέτηση των αθηναϊκών συμφερόντων και μετασχηματίστηκε σε αθηναϊκή ηγεμονία. Κάποιες πόλεις και νησιά όπως η Χαλκίδα, η Σάμος δυσαρεστημένες από την πολιτική της Αθήνας θέλησαν να αποχωρήσουν από τη συμμαχία αλλά η Αθήνα επενέβη και ρύθμισε την κατάσταση. Η Β' Αθηναϊκή συμμαχία οργανώθηκε με τους όρους που επέβαλε η Ανταλκίδειος Ειρήνη. Η στάση των Αθηναίων απέναντι στους συμμάχους τους υπήρξε ηγεμονική και συμφεροντολογική. Οι συμμαχίες στόχευαν στην ανάπτυξη της Αθήνας με συνέπεια οι άλλες συμμαχικές πόλεις να τεθούν υπό την εξουσία της. Αυτό προκάλεσε την αποξένωση των συμμάχων και τη διαμόρφωση εχθρικής στάσης των συμμάχων απέναντι στην Αθήνα. Για να πάψουν οι σύμμαχοι να δυσπιστούν έναντι των συμμάχων και για να λυθούν οι παρεξηγήσεις θα έπρεπε η Αθήνα με πράξεις και όχι μόνο με λόγια να αποδείξει την αλλαγή στις αντιλήψεις της

και τη συμπεριφορά της. Έτσι θα ήταν αγαπητή στους συμμάχους της και θα είχε μια αρμονική συνεργασία μαζί τους.